

- 3) Czy określony w art. 12 zdanie pierwsze i tiret drugie dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług w wersji zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/6/WE z dnia 20 lutego 2008 r. zmieniającą dyrektywę 97/67/WE w odniesieniu do pełnego urzeczywistnienia rynku wewnętrznego usług pocztowych wymóg, zgodnie z którym ceny muszą być ustalane w taki sposób, aby odzwierciedlały one koszty i stanowiły zachętę do efektywnego świadczenia usług powszechnych, pozostaje w sprzeczności z ustaleniem na czas nieokreślony stałej stopy rentowności, za pomocą której zwiększane są koszty powszechnej usługi pocztowej w odniesieniu do cennika?

⁽¹⁾ Dz.U. L 15, s. 14

⁽²⁾ Dz.U. L 52, s. 3

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Budai Központi Kerületi Bíróság (Węgry) w dniu 16 maja 2017 r. – Zoltán Rózsavölgyi i Zoltánné Rózsavölgyi/Unicredit Leasing Hungary Zrt. i Unicredit Leasing Immo Truck Zrt.

(Sprawa C-259/17)

(2017/C 256/07)

Język postępowania: węgierski

Sąd odsyłający

Budai Központi Kerületi Bíróság

Strony w postępowaniu głównym

Strona skarżąca: Zoltán Rózsavölgyi i Zoltánné Rózsavölgyi

Strona pozwana: Unicredit Leasing Hungary Zrt. i Unicredit Leasing Immo Truck Zrt.

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy – mając na uwadze w szczególności, że wówczas, gdy definicja głównego przedmiotu umowy ma charakter nieuczciwy, skutkuje to nieważnością umowy w całości (a nie w części) – stwierdzenie nieważności postanowienia definiującego główny przedmiot umowy kredytu ze względu na nieuczciwość (w związku z czym postanowienie to nie wywołuje zobowiązań dla konsumenta) może prowadzić (np. w drodze wykonania orzeczenia sądu, szczególnego skutku prawnego przewidzianego w przepisie prawa krajowego, przepisu prawnego lub orzeczenia sądowego ujednolicającego doktrynę) do zmiany kwalifikacji prawnej umowy w zakresie faktycznym lub jej skutków, w związku z czym umowa kredytu oparta na walucie obcej (w której środki udostępniane na podstawie umowy kredytu są ustalone i zarejestrowane w walucie obcej – zwanej dalej „walutą kredytu” – a obowiązek spłaty tego kredytu spełnia się w walucie krajowej – zwanej dalej „walutą spłaty” –) zostanie uznana za umowę pożyczki w forintach?

1.1 Jeżeli stwierdzenie nieważności wynikające z nieuczciwości postanowienia definiującego główny przedmiot umowy kredytu może prowadzić do zmiany kwalifikacji prawnej umowy w zakresie faktycznym lub jej skutków, czy owa zmiana kwalifikacji prawnej może skutkować (np. w drodze wykonania orzeczenia sądu, szczególnego skutku prawnego przewidzianego w przepisie prawa krajowego, przepisu prawnego lub orzeczenia sądowego ujednolicającego doktrynę) tym, że określone, finansowo istotne parametry stosunku prawnego zmienią się nawet na niekorzyść konsumenta (np. zastosowanie z mocą wsteczną podstawowej stawki odsetek banku centralnego lub rynkowych stawek odsetek dla kredytów w forintach zamiast niższej stawki odsetek określonej w umowie)?

- 2) Czy skutki prawne nieuczciwości mają charakter absolutny i stanowią kwestię czysto prawną, czy też przy ocenie owych skutków prawnych można przypisać znaczenie następującym okolicznościom:

(1) praktyce umownej w zakresie innego rodzaju umów różniących się od rodzaju umów dotkniętych nieuczciwością;

(2) domniemanej słabości określonych podmiotów, których to bezpośrednio dotyczy pod względem gospodarczym (np. w przypadku kredytów opartych na walucie obcej grupa dłużników dewizowych i system bankowy); lub

- (3) interesowi określonych osób lub grup trzecich, których nie dotyczy to bezpośrednio pod względem gospodarczym, np. okoliczności, że wskutek nieważności osoby należące do grupy dłużników dewizowych mogą w większości, przy uwzględnieniu rozliczenia rachunków, znaleźć się ostatecznie w lepszej sytuacji, niż osoby należące do grupy dłużników forintowych?
- 3) Czy dla celów art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 5, art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG⁽¹⁾ (a więc dla celów oceny nieuczciwego charakteru i jego skutków prawnych) postanowienie, na mocy którego ryzyko kursu walut zostaje przeniesione na konsumenta (czyli klauzula lub zespół klauzul umowy regulujących ryzyko kursu walut) może zostać zakwalifikowane jako zespół postanowień?
- 4) Czy art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG (zgodnie z którym nieuczciwe warunki nie są wiążące dla konsumenta) należy interpretować w ten sposób, że określone postanowienie (nie jego konkretna część, ale całość rozpatrywanego postanowienia) może mieć nieuczciwy charakter w całości, czy też może mieć jednocześnie w części charakter nieuczciwy i w części nie mieć charakteru nieuczciwego, w związku z czym miałyby częściowe zastosowanie, a więc mogłyby w pewnym stopniu wynikać z niego (np. wedle oceny sądu w konkretnym przypadku) zobowiązania konsumenta (w obydwu przypadkach pozostaje ono zatem w zakresie swych skutków jedynie częściowo nieuczciwe), np. w drodze wykonania orzeczenia sądu, szczególnego skutku prawnego przewidzianego w przepisie prawa krajowego, przepisu prawnego lub orzeczenia sądowego ujednolicającego doktrynę?
- 4.1 Jeżeli art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG należy interpretować w ten sposób, że określone postanowienie może mieć nieuczciwy charakter w całości lub może mieć jednocześnie w części charakter nieuczciwy i w części nie mieć charakteru nieuczciwego, w związku z czym miałyby częściowe zastosowanie, a więc mogłyby w pewnym stopniu wynikać z niego zobowiązania konsumenta (w obydwu przypadkach pozostaje ono zatem w zakresie swych skutków jedynie częściowo nieuczciwe), czy stwierdzenie nieważności całej umowy kredytu ze względu na nieuczciwy charakter rozpatrywanego postanowienia, definiującego główny przedmiot umowy, może prowadzić, przy uwzględnieniu rozliczenia rachunków, do tego, że konsument znajdzie się ostatecznie w gorszej sytuacji, a przedsiębiorca w sytuacji lepszej, niż w przypadku, w którym z tego samego względu umowa kredytu została uznana za nieuczciwą w części (w związku z czym pozostałe postanowienia umowy w dalszym ciągu wiązałyby strony z niezmienną treścią)?
- 5)
- 5.1 Czy przy uwzględnieniu konsekwencji gospodarczych należy uznać, że nie jest nieuczciwe, a więc że jest jasne i zrozumiałe, postanowienie umowne, które obciąża konsumenta ryzykiem kursu walut, sformułowane (jako warunek ogólny umowy przez stronę będącą przedsiębiorcą i nienegocjowane indywidualnie) na podstawie obowiązku informowania przewidzianego w sposób konieczny ogólny w ustawie, gdy owo postanowienie nie wskazuje w sposób wyraźny, że kwota rat zwrotu podlegająca zapłacie zgodnie z umową kredytu może przewyższyć kwotę dochodów konsumenta stwierdzonych w ramach rozpatrzenia zdolności płatniczej przez stronę będącą przedsiębiorcą, biorąc również pod uwagę, że właściwe przepisy krajowe przewidują szczegółowe wskazanie ryzyka na piśmie, a nie tylko zwykłe oświadczenie co do istnienia ryzyka i jego przypisanie, w sytuacji, gdy ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził w pkt 74 wyroku w sprawie C-26/13, że strona będąca przedsiębiorcą powinna nie tylko poinformować konsumenta o ryzyku, lecz ponadto, konsument powinien móc również oszacować potencjalnie istotne dla niego konsekwencje ekonomiczne wynikające z ryzyka kursu walut, którym został obciążony, a w rezultacie także całkowity koszt kredytu?
- 5.2 Czy przy uwzględnieniu konsekwencji gospodarczych należy uznać, że nie jest nieuczciwe, a więc że jest jasne i zrozumiałe, postanowienie umowne, które obciąża konsumenta ryzykiem kursu walut, sformułowane (jako warunek ogólny umowy przez stronę będącą przedsiębiorcą i nienegocjowane indywidualnie) na podstawie obowiązku informowania przewidzianego w sposób konieczny ogólny w ustawie, gdy owo postanowienie nie wskazuje w sposób wyraźny, że pozostała w każdej chwili do zapłaty kwota kapitału zgodnie z umową kredytu może przewyższyć wartość majątku dłużnika stwierdzonego w ramach rozpatrzenia zdolności płatniczej przez stronę będącą przedsiębiorcą, biorąc również pod uwagę, że właściwe przepisy krajowe przewidują szczegółowe wskazanie ryzyka na piśmie, a nie tylko zwykłe oświadczenie co do istnienia ryzyka i jego przypisanie, w sytuacji, gdy ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził w pkt 74 wyroku w sprawie C-26/13, że strona będąca przedsiębiorcą powinna nie tylko poinformować konsumenta o ryzyku, lecz ponadto, konsument powinien móc również oszacować potencjalnie istotne dla niego konsekwencje ekonomiczne wynikające z ryzyka kursu walut, którym został obciążony, a w rezultacie także całkowity koszt kredytu?

- 5.3 Czy przy uwzględnieniu konsekwencji gospodarczych należy uznać, że nie jest nieuczciwe, a więc że jest jasne i zrozumiałe, postanowienie umowne, które obciąża konsumenta ryzykiem kursu walut, sformułowane (jako warunek ogólny umowy przez stronę będącą przedsiębiorcą i nienegocjowane indywidualnie) na podstawie obowiązku informowania przewidzianego w sposób koniecznie ogólny w ustawie, gdy owo postanowienie nie wskazuje w sposób wyraźny, że 1) zmiany kursu walut nie podlegają ograniczeniom maksymalnym; 2) możliwość zmiany kursu walut jest realna, a więc może mieć miejsce w czasie całego okresu umowy kredytu; 3) z tego względu kwota rat podlegających zwrotowi może zwiększać się w sposób nieograniczony; 4) jako skutek zmian kursu walut nie tylko kwota rat podlegających zwrotowi, ale również kwota pozostającego do zapłaty kapitału może zwiększyć się w sposób nieograniczony; 5) rozmiar możliwych strat jest nieograniczony; 6) skutki koniecznych środków prewencyjnych są ograniczone i wymagają stałego nadzoru; 7) strona będąca przedsiębiorcą nie może zapewnić tego nadzoru; biorąc również pod uwagę, że właściwe przepisy krajowe przewidują szczegółowe wskazanie ryzyka na piśmie, a nie tylko zwykłe oświadczenie co do istnienia ryzyka i jego przypisanie, w sytuacji, gdy ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził w pkt 74 wyroku w sprawie C-26/13, że strona będąca przedsiębiorcą powinna nie tylko poinformować konsumenta o ryzyku, lecz ponadto, konsument powinien móc również oszacować potencjalnie istotne dla niego konsekwencje ekonomiczne wynikające z ryzyka kursu walut, którym został obciążony, a w rezultacie także całkowity koszt kredytu?
- 5.4 Biorąc w szczególności pod uwagę, że jest możliwe lub nawet miało miejsce przyjęcie w ramach orzecznictwa lub przepisów krajowych wniosku, że w przypadku kredytów opartych na walucie obcej konsument zadłuża się w walucie obcej ze względu na to, że stawka odsetek mająca zastosowanie w rozpatrywanym czasie była korzystniejsza od kredytów w forintach, natomiast sam ponosi on skutki zmian kursu walut; że jest również możliwe lub nawet miało miejsce przyjęcie w ramach orzecznictwa lub przepisów krajowych wniosku, że przeniesienie zobowiązań umownych na jedną ze stron po zawarciu umowy kredytu – nieprzewidywalne *a priori* – nie może być oceniane wedle kryteriów charakteru nieuczciwego, jako że podstawy nieważności powinny istnieć w chwili zawarcia umowy; biorąc również pod uwagę, że właściwe przepisy krajowe przewidują szczegółowe wskazanie ryzyka na piśmie, a nie tylko zwykłe oświadczenie co do istnienia ryzyka i jego przypisanie, w sytuacji, gdy ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził w pkt 74 wyroku w sprawie C-26/13, że strona będąca przedsiębiorcą powinna nie tylko poinformować konsumenta o ryzyku, lecz ponadto, konsument powinien móc również oszacować ryzyko, czy przy uwzględnieniu konsekwencji gospodarczych należy uznać, że nie jest nieuczciwe, a więc że jest jasne i zrozumiałe, postanowienie umowne, które obciąża konsumenta ryzykiem kursu walut, sformułowane (jako warunek ogólny umowy przez stronę będącą przedsiębiorcą i nienegocjowane indywidualnie) na podstawie obowiązku informowania przewidzianego w sposób koniecznie ogólny w ustawie, gdy owo postanowienie nie wskazuje w sposób wyraźny przewidywanego kierunku zmian kursu walut w czasie obowiązywania umowy (przynajmniej w jej okresie początkowym), ani ich wartości minimalnych lub maksymalnych (np. na podstawie metody obliczania kursu walut forward lub na zasadzie parytetu odsetek – wedle którego w dziedzinie kredytów opartych na walucie obcej możliwe jest dokonanie prognozy z wysokim stopniem pewności, że korzyść w zakresie odsetek, a mianowicie okoliczność, że stawka LIBOR [London Interbank Offered Rate] lub EURIBOR [Euro Interbank Offered Rate] będzie niższa od stawki BUBOR [Budapest Interbank Offered Rate] oznacza, że konsument poniesie stratę w zakresie kursu walut, a więc kurs waluty spełnienia zobowiązania pogorszy się względem kursu waluty kredytu)?
- 5.5 Czy przy uwzględnieniu konsekwencji gospodarczych należy uznać, że nie jest nieuczciwe, a więc że jest jasne i zrozumiałe, postanowienie umowne, które obciąża konsumenta ryzykiem kursu walut, sformułowane (jako warunek ogólny umowy przez stronę będącą przedsiębiorcą i nienegocjowane indywidualnie) na podstawie obowiązku informowania przewidzianego w sposób koniecznie ogólny w ustawie, gdy owo postanowienie nie wskazuje w sposób wyraźny i dokładny (np. poprzez wyliczenie w formie ciągu danych lub grafiki rozwoju w przeszłości stosunku pomiędzy kursami waluty spełnienia i waluty kredytu w okresie o długości przynajmniej równej okresowi zobowiązania konsumenta) realnego ryzyka dłużnika wynikającego przewidywalnie z przypisania ryzyka kursu walut konsumentowi, biorąc również pod uwagę, że właściwe przepisy krajowe przewidują szczegółowe wskazanie ryzyka na piśmie, a nie tylko zwykłe oświadczenie co do istnienia ryzyka i jego przypisanie, w sytuacji, gdy ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził w pkt 74 wyroku w sprawie C-26/13, że strona będąca przedsiębiorcą powinna nie tylko poinformować konsumenta o ryzyku, lecz ponadto, konsument powinien móc również oszacować potencjalnie istotne dla niego konsekwencje ekonomiczne wynikające z ryzyka kursu walut, którym został obciążony, a w rezultacie także całkowity koszt kredytu?

- 5.6 Biorąc w szczególności pod uwagę, że jest możliwe lub nawet miało miejsce przyjęcie w ramach orzecznictwa lub przepisów krajowych wniosku, że w przypadku kredytów opartych na walucie obcej konsument zadłuża się w walucie obcej ze względu na to, że stawka odsetek mająca zastosowanie w rozpatrywanym czasie była korzystniejsza od kredytów w forintach, natomiast sam ponosi on skutki zmian kursu walut; biorąc również pod uwagę, że właściwe przepisy krajowe przewidują szczegółowe wskazanie ryzyka na piśmie, a nie tylko zwykłe oświadczenie co do istnienia ryzyka i jego przypisanie, w sytuacji, gdy ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził w pkt 74 wyroku w sprawie C-26/13, że strona będąca przedsiębiorcą powinna nie tylko poinformować konsumenta o ryzyku, lecz ponadto, konsument powinien móc również oszacować ryzyko, czy przy uwzględnieniu konsekwencji gospodarczych należy uznać, że nie jest nieuczciwe, a więc że jest jasne i zrozumiałe, postanowienie umowne, które obciąża konsumenta ryzykiem kursu walut, sformułowane (jako warunek ogólny umowy przez stronę będącą przedsiębiorcą i nienegocjowane indywidualnie) na podstawie obowiązku informowania przewidzianego w sposób konieczny ogólny w ustawie, gdy owo postanowienie nie wskazuje w sposób wyraźny i dokładny (np. w formie wyraźnego wyciszenia w oparciu o ciąg danych z przeszłości w okresie o długości przynajmniej równej okresowi zobowiązania konsumenta) kwoty przewidywalnych zysków z odsetek przy zastosowaniu BUBOR w przypadku kredytów w forintach oraz LIBOR lub EURIBOR w przypadku kredytów opartych na walutach obcych?
- 6) Przy ocenie braku nieuczciwego charakteru postanowienia umownego, które obciąża konsumenta ryzykiem kursu walut, sformułowanego (jako warunek ogólny umowy przez stronę będącą przedsiębiorcą i nienegocjowanego indywidualnie) na podstawie obowiązku informowania przewidzianego w sposób konieczny ogólny w ustawie, jak należy podzielić ciężar dowodu między konsumenta i stronę umowy będącą przedsiębiorcą dla celów stwierdzenia, czy konsument miał realną możliwość zapoznania się przed zawarciem umowy kredytu ze spornym postanowieniem wiążącym go w sposób nieodwołalny [art. 3 ust. 3 dyrektywy 93/13/EWG i pkt 1 lit. i) załącznika do tej dyrektywy]?
- 7) Czy należy uznać, że dla celów umów kredytu opartych na walutach obcych – a więc w odniesieniu do transakcji związanych z usługami, których cena jest uzależniona od wahań kursu walut na rynku finansowym – instytucje kredytowe, które zawierają umowy z konsumentem przy użyciu własnego kursu walut są przedsiębiorcami, którzy nie kontrolują rozwoju ceny [pkt 2 lit. c) załącznika do dyrektywy 93/13/EWG]?

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. 1993, L 95, s. 29).

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Županijski sud u Zagrebu (Chorwacja) w dniu 18 maja 2017 r. – Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta/AY

(Sprawa C-268/17)

(2017/C 256/08)

Język postępowania: chorwacki

Sąd odsyłający

Županijski sud u Zagrebu

Strony w postępowaniu głównym

Strona skarżąca: Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Strona pozwana: AY

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy art. 4 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW należy interpretować w ten sposób, że brak podjęcia ścigania za naruszenie będące przedmiotem europejskiego nakazu aresztowania lub jego wstrzymanie odnosi się jedynie do naruszenia, którego dotyczy europejski nakaz aresztowania lub przepis ten należy rozumieć w ten sposób, że odmowa podjęcia ścigania lub odstąpienie od niego musi dotyczyć również osoby, której dotyczy europejski nakaz aresztowania występującej w charakterze podejrzanego/oskarżonego w ramach tego ścigania?